

vifer det praktiske Liv. I de aller fleste Tilfælde vil Biskoppen og Ministeriet sætte sig derimod, naar Sognepræsten først har sagt sit Nej, og selv om Biskoppen gaar mod Sognepræsten og giver Tilladelsen, er det i alt Fald en meget lang Vej at gaa, efter som Beboerne mangen Gang i meget lang Tid forud skulle sætte sig i Bevægelse for at faa Lov til at faa Kirken aabnet. Jeg mener, at man nu efter 22 Mars Forløb — thi saa længe er det jo siden, at Loven af 1872 blev givet — nok kunde gaa til at indrømme Mindretallet en større Ret til at faa Kirken aabnet, og derfor har jeg tilladt mig i Lovforslaget at foreslaa, at dersom en eller flere af Sognets Beboere, som vel at mærke ere Medlemmer af Folketirken, begære, at der gives en anden Præst i Folketirken Lejlighed til at holde Prædiken, Katekisation eller Altergang i Kirken, skal det ikke kunne nægtes, naar de meddele det skriftlig til Sognepræsten mindst 24 Timer forud, og den samme Regel skal gælde, naar de forlange Afgang for en uordineret, som i øvrigt har Betingelserne ifølge Loven til at faa Kirken aabnet. Jeg tror ikke, der er nogen Fare ved at give Mindretallet denne Ret, og navnlig ikke, at de Indbendinger, som i Fjor kom fra den daværende Kirkeminister, have noget paa sig. Det vil ikke være nogen Byrde for Flertallet i Sognet, thi ønske de ikke at høre den vedkommende, kunne de ganske rolig blive borte. Det vil være, synes det mig, en ganske naturlig Ret for Beboerne af Sognet, at de faa Sognekirken aabnet for sig, den Kirke, for hvis Skyld de dagligdags skulle bære Byrder, for at den kan holdes vedlige. Som ærede Medlemmer ville lægge Mærke til, indeholder Bestemmelsen i § 2 ogsaa en Ret for Sognebaandsløserne. De ere jo ogsaa Beboere af Sognet og Medlemmer af Folketirken. Naar de derfor som saadanne forlange Kirken aabnet til Brug for deres Præst, ville de ogsaa kunne faa det efter Lovforslagets § 2. Derimod har jeg ikke medtaget Bestemmelser om Afgang til Benyttelse af Kirkegaarden saaledes, som det andet forelagte Forslag, der behandles samtidigt med dette, har gjort. Mine Bevæggrunde til ikke at tage Vigtaler med, holdte paa Kirkegaarden, ere de samme som i Fjor. Jeg sagde i Fjor, at jeg troede, at Lovgivning om Vigtaler og Fjordsæstelser burde holdes ude herfra, fordi jeg tror, at naar man skal lovgive om Fjordsæstelser, maa man tage flere Bestemmelser med. Det hedder i Christian den Femtes danske Lov, og det gælder endnu, saa vidt jeg ved, at Præsterne ere forpligtede til at holde Vigtaler, naar de dertil have Stunder, og ere bedte derom.

Det kan tit for mangen en Præst være en slem Forpligtelse, at han skal holde Vigtale, naar han bliver bedt derom og har Stunder dertil, og jeg tror, det er rigtigt, hvad en Præst en Gang har sagt mig, at det ikke sjældent hænder, at en god Præst kan nedbryde i een Vigtale, hvad han har opbygget i 100 Prædikener. Det er mangen en Gang strængt for en Præst at holde Vigtaler ved Fjordsærd. Der er mangen en Gang Fare for, at han kan faa udvist det kristelige Vidnesbyrd, og der kan endvidere være Fare for, at han kan komme til at sige Ting, som han kan støde flere af Vigtalernes med. Det skal jeg nu ikke komme videre ind paa. Christian den Femtes danske Lov siger, at Præsterne ere forpligtede til at holde Vigtaler, naar de dertil have Stunder og ere bedte derom, og det er ogsaa fast hovedet i Ministeriets Skrivelse af 11te Juli 1859. Jeg tror, at naar man skal til at lovgive om Fjordsæstelser, er der al Grund til at tage den Forpligtelse bort fra Præsterne. Men der er ogsaa en anden Side, som jeg tror, der er Grund til at røre ved, naar vi skulle til at lovgive om disse Forhold, og det er den, at Menigmand ogsaa maa have Ret til at slippe fri for en Vigtal, naar han ønsker det. Man har her i Landet set Eksempel paa, at en Præst har benyttet Lejligheden ved Fjordsæstelser til at holde Vigtale, endskønt han udtrykkelig var bedt om at undlade dette, og at han saa har holdt en Vigtale, som i høj Grad stødte og forargede hele Vigtalernes. Nu vil jeg indrømme, at det sagtens er saa Præster, som ville opføre sig paa den Maade, men der vil dog være al Grund til at give den læge Befolkning den Ret rent ud at kunne forlange at blive fri for Vigtale af Præsterne, naar de ønske det.

Jeg skal ikke komme ind paa at omtale det andet Forslag videre, saa længe Forslagsstillerne ikke have udtalt sig derom. Jeg skal kun gøre opmærksom paa, at det Forslag ikke indrømmer Mindretallet den Ret, som jeg kunde ønske Mindretallet indrømmet. Ellers vil jeg sige om det andet Forslag, der er fremme i Dag, at dets Fremkomst glæder mig, fordi det beviser, at man ogsaa fra den Side ønsker, at der skal indrømmes noget mere Frihed i Brugen af Kirkerne end den, vi hidtil have haft, og at man fra den Side ogsaa ser, at det ikke er gavnligt, at Kirkerne ere lukkede saa meget, som de ere. Derfor har jeg glædet mig over, at ogsaa det andet Forslag er kommet frem. Det er for mig et Vidnesbyrd om, at man fra den Side er villig til at tage Forhandlingen op, og jeg haaber, at naar man fra alle Sider er enig, saa skal man ogsaa kunne